

TIL ORIENTERING AF
DET UDENRIGSPOLITISKE NÆVN
UDENRIGSUDVALGET

FN's 73. generalforsamling – et kort udsnit af Danmarks prioriteter

23. august 2018

Sammenfatning

Denne note er et kort uddrag af Danmarks centrale prioriteter ved FN's 73. generalforsamling, som fremkommer i regeringens prioritetspapir oversendt til Det Udenrigspolitiske Nævn forud for nævnsmødet den 24. august 2018. Prioritetspapiret sætter fokus på danske prioriteter inden for 1) Reform af FN, 2) Kvinders og pigers rettigheder, 3) Freds- og sikkerhedspolitik, 4) Fremme af Verdensmålene, 5) Migration, flygtninge og humanitære indsatser, 6) Menneskerettigheder og ligestilling. Papiret er ikke udtømmende for Danmarks samlede FN-engagement.

Kontaktperson
Peter Riis
Det Internationale Sekretariat

Åbningen af FN's 73. generalforsamling

Danmarks prioritetspapir for FN's 73. generalforsamling, som officielt åbnes den 18. september 2018, er på dagsordenen for nævnsmødet den 24. august 2018. Denne note indeholder et kort udsnit af de danske prioriteter, og er således ikke nogen udtømmende gengivelse af det 10 sider lange prioritetspapir.

Der er brug for et stærkt FN

Prioritetspapiret tager udgangspunkt i, at Danmark ønsker et stærkt og handlekraftigt FN. Globale udfordringer som klimaforandringer, irregulære migrationsstrømme og vedvarende konflikter medfører et tungt forventningspres på FN, der skal kunne levere svar og løsninger.

FN's 2030-dagsorden og Paris-klimaaftalen viser potentialet i det multilaterale samarbejde, hvor nye aktører fra privatsektoren og civilsamfundet inddrages.

Prioritetspapiret sætter fokus på danske prioriteter for den 73. generalforsamling inden for nedenstående områder, idet det bemærkes, at papiret ikke er udtømmende i forhold til Danmarks samlede FN-engagement.

- 1) Reform af FN

- 2) Kvinders og pigers rettigheder
- 3) Freds- og sikkerhedspolitik
- 4) Fremme af Verdensmålene
- 5) Migration, flygtninge og humanitære indsatser
- 6) Menneskerettigheder og ligestilling

Ad 1) Et styrket, moderne FN-system: Dansk støtte til reform af FN

Danmark vil fortsætte sin støtte til generalsekretær Guterres' initiativ til at reformere FN til bedre at kunne håndtere aktuelle og kommende globale udfordringer og bidrage aktivt til at realisere 2030-dagsordenen. Det bliver afgørende at sikre fortsat fremdrift i følgende tre reformspor: 1) udvikling, 2) fred og sikkerhed, 3) management. På reformspørgsmål, hvor FN's medlemslande er delte, vil Danmark søge at indgå som konstruktiv brobygger.

Danmark vil fortsat have fokus på reform af FN's udviklingssystem, som skal skabe et system, der er bedre indrettet til at støtte landene i at indfri Verdensmålene. Nye danske initiativer som Partnering for Green Growth and the Global Goals 2030 (P4G) er med til at understrege, hvordan Danmark er med til at tænke i nye og innovative baner og partnerskaber ift. en realisering af Verdensmålene.

Inden for freds- og sikkerhedssporet har Danmark særlig fokus på menneskerettigheder og FN's konfliktforebyggende arbejde, hvilket også forventes at blive centrale prioriteter i forbindelse med Danmarks kommende kampagne for en plads i Sikkerhedsrådet 2025-26.

Ad 2) Kvinders og pigers rettigheder

Ligestilling og kvinders rettigheder, herunder retten til at bestemme over egen krop, er en tværgående prioritet for Danmarks samlede engagement i FN. Danmark vil bl.a. arbejde for, at der sættes ekstra fokus på børneægteskaber og vold mod kvinder samt kvinders adgang til arbejdsmarkedet, beslutningsprocesser, uddannelse og sundhedsydelser. Derudover har Danmark et helt særligt fokus på sikring af piger og kvinders seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder (SRSR).

Ad 3) Det freds- og sikkerhedspolitiske område

Det fastslås i prioritetspapiret, at FN's 73. generalforsamling finder sted med et komplekst internationalt sikkerhedspolitisk landskab som bagtæppe. Det har vidtrækkende konsekvenser for global og regional stabilitet, voldelig ekstremisme samt flygtninge- og migrationsstrømme. Udfordringerne øger presset på det multilaterale samarbejde, dets universelle værdisæt og løsningsmekanismer. Blokeringerne i Sikkerhedsrådet er et tydeligt eksempel på, at FN's handlekraft er svækket. Danmark bakker op om reform af Sikkerhedsrådet, så det

bl.a. bedre afspejler verden i dag, men i lyset af den fastlåste proces vil Danmarks tilgang primært være at vurdere potentialet for et fornyet momentum i de mellemstatslige forhandlinger.

Prioritetspapiret fremhæver Danmarks tilgang til en række verserende konflikter. Det fremgår bl.a., at Danmark fortsat vil arbejde for et effektivt FN-engagement i Afghanistan. Der udtrykkes forventning om fortsat støtte til generalsekretærens særlige udsending for Syrien, som faciliterer de FN-ledede fredsforhandlinger. Håndteringen af konflikten mellem Rusland og Ukraine ventes at forblive et centralt emne på FN's dagsorden. Danmark vil fortsat arbejde for at sikre en principfast tilgang, som både fastholder presset på Rusland for at bidrage til en politisk løsning i Ukraine-konflikten og holder døren åben for kritisk dialog og engagement. FN bør fortsætte sit engagement med at forbedre den humanitære og menneskeretlige situation i Ukraine, herunder på Krim.

Ad 4) En bæredygtig verden: Prioriteter ift. Verdensmålene

'Verden 2030'-strategien og regeringens handlingsplan for FN's 17 Verdensmål er grundlaget for Danmarks nationale og internationale opfølgning på Verdensmålene. På det internationale plan er Danmark særlig aktiv på Verdensmål 5 (ligestilling), Verdensmål 7 (bæredygtig energi), Verdensmål 13 (klima), Verdensmål 16 (fred, retfærdighed og stærke institutioner) og Verdensmål 17 (partnerskaber). De to sidstnævnte Verdensmål, betragtes af Danmark som fundament for fremskridt på de øvrige mål. Derudover er Danmark aktiv på en række andre Verdensmål, f.eks. Verdensmål 12 (ansvarligt forbrug og produktion) og Verdensmål 4 (kvalitetsuddannelse).

Danmark vil bakke op om FN's generalsekretær Guterres' ambition om at løfte teknologi højere op på FN's dagsorden som en del af indsatsen for at finde nye løsningsmodeller på globale udfordringer.

Ad 5) Prioriteter inden for migration, flygtninge og humanitære indsatser

Danmark vil bakke op om oprettelsen af et FN-baseret migrationsnetværk, som vil blive koordineret af IOM (International Organization for Migration) og være et første vigtigt skridt i implementeringen af den nye globale aftale om migration, GCM (The Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration). Målet er at få den globale irregulære migration under kontrol.

Danmark vil fastholde, at stater suverænt selv bestemmer, hvem der får adgang til deres territorium og på hvilke vilkår, samt at stater har en forpligtelse til at tilbagetage egne statsborgere. Herudover skal der lægges ekstra kræfter i sikringen af respekt for menneskerettighederne i migrationshåndteringen i en række transit- og oprindelseslande samt sættes ind med langsigtede udvik-

lingsindsatser, der adresserer de grundlæggende årsager til den irregulære migration. Det bemærkes i prioritetspapiret, at Danmarks politik på migrationsområdet føres i overensstemmelse med princippet om "noget for noget".

En række humanitære kriser kræver fortsat verdens opmærksomhed og prioriteres højt fra dansk side, hvor en væsentlig andel af den danske humanitære støtte går via FN. Det gælder bl.a. konflikterne i Syrien, Sydsudan, Myanmar, Afghanistan og Yemen. Derudover prioriterer Danmark humanitære indsatser i Irak, Palæstina, Somalia, den Centralafrikanske Republik, Sudan og Mali – samt nabolande, som er berørt af flygtningekriser.

Ad 6) En retfærdig verden: Prioriteter på menneskerettighedsområdet

Presset på menneskerettighederne stiger, og i takt med at verden bliver mere multipolær, sættes der i multilaterale fora voksende spørgsmålstejn ved netop menneskerettighedernes universalitet. Danmark vil fortsætte indsatsen ift. at sikre respekt for det enkelte menneskes retfærdighed og frihed.

For Danmarks vedkommende vil FN's 73. generalforsamling være særlig præget af den forventede danske plads i Menneskerettighedsrådet fra den 1. januar 2019 frem til 2021. Valget afholdes i oktober 2018. Under sloganet "*Dignity, Dialogue and Development*" vil Danmark sætte fokus på fem danske menneskerettighedsprioriteter: 1) kvinder og ligestilling, 2) Rule of Law, 3) religions- og trosfrihed, 4) tortur, 5) oprindelige folks rettigheder.

I papiret udtrykkes ærgrelse over, at USA valgte at trække sig fra Menneskerettighedsrådet i foråret 2018. Danmark vil i regi af EU fortsat søge at engagere USA i menneskerettighedsdagsordenen.

Dette dokument er udarbejdet af Folketingets Administration til brug for medlemmer af Folketinget. Efter ønske fra Folketingets Præsidium understøtter Folketingets Administration det parlamentariske arbejde i Folketinget, herunder lovgivningsarbejdet og den parlamentariske kontrol med regeringen ved at yde upartisk faglig bistand til medlemmerne. Faglige noter udarbejdet af Folketingets Administration er i udgangspunktet offentligt tilgængelige.